

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOS TYRIMŲ ĮSTATYMAS

2024 m. lapkričio 7 d. Nr. XIV-3070
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas, paskirtis ir taikymo sritis

1. Šio įstatymo tikslas – padidinti saugą oro, vandens ir sausumos transporto srityse, taip pat naudojantis lynų kelio įrenginiais, siekiant užtikrinti, kad orlaivių avarijų ir incidentų, laivų avarijų ir incidentų, geležinkelių avarijų ir incidentų, lynų kelio įrenginių avarijų ir incidentų ir kelių transporto priemonių įskaitinių eismo įvykių (toliau kartu – avarija ir (ar) incidentas) saugos tyrimai būtų veiksmingi, operatyvūs bei kokybiški ir padėtų išvengti kitų tokių avarijų ir incidentų.

2. Šis įstatymas nustato avarijų ir incidentų saugos tyrimų tikslą ir nepriklausomumą, saugos tyrimų atlikimo tvarką, saugos tyrėjų kompetenciją, teises ir pareigas bei pranešimų apie laivų avarijas ir incidentus, geležinkelių avarijas ir incidentus, lynų kelio įrenginių avarijas ir incidentus ir kelių transporto priemonių įskaitinius eismo įvykius teikimo tvarką.

3. Šis įstatymas taikomas atliekant orlaivių avarijų ir incidentų, laivų avarijų ir incidentų ir geležinkelių avarijų ir incidentų saugos tyrimus tiek, kiek to nereglamentuoja Reglamentas (ES) Nr. 996/2010, Reglamentas (ES) Nr. 1286/2011 ir Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/572.

4. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Geležinkelių avarija** – nepageidaujamas arba netyčinis netikėtas geležinkelių įvykis arba tam tikra tokių įvykių seka, sukeltas žalingus padarinius.

2. **Geležinkelių incidentas** – nepageidaujamas arba netyčinis netikėtas geležinkelių įvykis, išskyrus geležinkelių avarijas, turintis arba galintis turėti neigiamą įtaką geležinkelių eismo saugos kontrolei ar eismo saugos valdymui.

3. **Labai sunki laivo avarija** – laivo avarija, kai pražūsta laivas, mirtinai sužalojamas asmuo arba padaroma didelė žala aplinkai.

4. **Laivo avarija** – vienas ar keli įvykiai eksploatuojant laivą, sukeltys bet kurį iš šių padarinių: mirtiną ar sunkų asmens sužalojimą; asmens dingimą iš laivo; laivo žūtį, numanomą žūtį arba jo palikimą; žalą laivui; laivo užplaukimą ant seklumos, jo valdymo praradimą arba susidūrimą; jūrų infrastruktūros pažeidimus, dėl kurių gali kilti pavojus pažeidimus sukėlusiam ar kitam laivui arba asmenims; didelę žalą aplinkai arba realią galimybę šiai žalai atsirasti dėl laivo ar laivų pažeidimų. Laivo avarija nelaikoma tyčinė veika ar neveikimas siekiant sukelti pavojų laivo saugai, asmeniui ar aplinkai.

5. **Laivo incidentas** – įvykis ar jų seka, išskyrus laivo avarijas, kuris (-ie) įvyksta tiesiogiai eksploatuojant laivą ir sukelia arba nesiėmus taisomųjų veikslių gali sukelti pavojų laivo saugai, jame esantiems asmenims ar bet kuriam kitam asmeniui arba aplinkai. Laivo incidentu nelaikoma tyčinė veika ar neveikimas siekiant sukelti pavojų laivo saugai, asmeniui ar aplinkai.

6. **Lynų kelio įrenginio avarija** – nepageidaujamas arba netyčinis netikėtas lynų kelio įrenginio įvykis arba tam tikra tokių įvykių seka, sukeltys žalingus padarinius.

7. **Lynų kelio įrenginio incidentas** – nepageidaujamas arba netyčinis netikėtas lynų kelio įrenginio įvykis, išskyrus lynų kelio įrenginio avarijas, turintis arba galintis turėti neigiamą įtaką lynų kelio įrenginių ir asmenų saugai.

8. **Saugos rekomendacija** – pagal saugos tyrimo metu surinktą informaciją arba abstrakčią duomenų analizę ir atliktų saugos tyrimų rezultatus pateikiamas siūlymas, siekiant užkirsti kelią kitoms laivų avarijoms ir incidentams, geležinkelių avarijoms ir incidentams, lynų kelio įrenginių avarijoms ir incidentams ir kelių transporto priemonių įskaitiniams eismo įvykiams.

9. **Saugos tyrimas** – po laivo avarijos ar incidento, geležinkelių avarijos ar incidento, lynų kelio įrenginio avarijos ar incidento arba kelių transporto priemonės įskaitinio eismo įvykio, siekiant išvengti kitų tokių avarijų, incidentų ir įvykių, vykdoma procedūra, kurios metu renkama ir analizuojama informacija, daromos išvados, įskaitant priežasties (-ių) nustatymą, ir prireikus rengiamos saugos rekomendacijos.

10. **Saugos tyrimo vadovas** – asmuo, kuriam, atsižvelgiant į jo kvalifikaciją, saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovo sprendimu pavesta organizuoti, vykdyti ir kontroliuoti saugos tyrimą.

11. **Sunki geležinkelių avarija** – geležinkelių avarija, kai susiduria ar nuo bėgių nurieda traukiniai ir dėl to mirtinai sužalojamas bent vienas asmuo ar sunkiai sužalojami 5 ar daugiau asmenų arba padaroma didelė žala visų pločių vėžių geležinkelių infrastruktūrai, riedmenims ar aplinkai, taip pat kita tokias pačias pasekmes sukėlusį geležinkelių avarija, kurios poveikis geležinkelių eismo saugos kontrolei ar eismo saugos valdymui yra akivaizdus.

12. **Sunki laivo avarija** – laivo avarija, išskyrus labai sunkias laivo avarijas, kurios metu įvyksta gaisras, sproginimas, susidūrimas, laivas užplaukia ant seklumos, atsitrenkia į kitą objektą,

patiria apgadinimų dėl blogų oro sąlygų, patiria korpuso pažeidimų dėl susidūrimo su ledais, atsiranda laivo korpuso įtrūkimų ar numanomų laivo korpuso defektų ir panašiai ir dėl to atsiranda bet kuris iš šių padarinių:

1) nebegalima naudotis pagrindiniais laivo varikliais, labai apgadinamos laivo patalpos, konstrukcijos, pavyzdžiui, korpuso povandeninė dalis pasidaro nesandari ir panašiai ir dėl to laivas praranda savo jūrines savybes ir pasidaro netinkamas eksploatuoti;

2) užteršiama aplinka (nepriklausomai nuo teršalų kiekio);

3) įvyksta gedimas, dėl kurio laivą būtina vilkti arba jam reikalinga pagalba iš kranto.

13. Sunki lynų kelio įrenginio avarija – lynų kelio įrenginio avarija, dėl kurios mirtinai sužalojamas bent vienas asmuo ar sunkiai sužalojami 5 ar daugiau asmenų arba padaroma didelė žala lynų kelio įrenginiui, infrastruktūrai ar aplinkai.

14. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Reglamente (ES) Nr. 996/2010, 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/424 dėl lynų kelio įrenginių, kuriuo panaikinama Direktyva 2000/9/EB, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme ir Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatyme.

3 straipsnis. Įstatymo taikymas oro transporto srityje

Šis įstatymas taikomas vykdant Reglamento (ES) Nr. 996/2010 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus įpareigojimus ir atliekant saugos tyrimus dėl eksperimentinės kategorijos orlaivių ir valstybės orlaivių, išskyrus krašto apsaugai naudojamus orlaivius, avarijų ir incidentų:

1) kurie įvyko Lietuvos Respublikoje;

2) jeigu orlaivio registravimo valstybė, naudotojo valstybė, projektavimo valstybė ar gamybos valstybė yra Lietuvos Respublika ir saugos tyrimo neatlieka kitos valstybės saugos tyrimų institucija arba negalima tiksliai nustatyti, kurios valstybės teritorijoje įvyko avarija ar incidentas.

4 straipsnis. Įstatymo taikymas vandens transporto srityje

1. Šis įstatymas taikomas atliekant saugos tyrimus dėl laivų avarijų ir incidentų:

1) kurie yra susiję su Lietuvos Respublikoje privalomais registruoti laivais, neatsižvelgiant į avarijos ar incidento vietą;

2) kurie įvyko Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje arba vidaus vandenyse su kitose valstybėse registruotais laivais;

3) dėl kurių sukeltų pasekmių buvo padaryta didelė žala Lietuvos Respublikos teritorijos aplinkai arba buvo kilęs realus pavojus tokiai žalai atsirasti;

4) dėl kurių sukeltų pasekmių atsirado didelė žala Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančiai jūros ar kranto infrastruktūrai arba buvo kilęs realus pavojus tokiai žalai atsirasti;

5) kurių metu ar dėl jų sukeltų pasekmių buvo mirtinai arba sunkiai sužaloti Lietuvos Respublikos piliečiai;

6) kurių saugos tyrimą atliekanti kitos valstybės kompetentinga institucija pareiškia, kad Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos disponuoja šiam saugos tyrimui reikšminga informacija.

2. Šiame įstatyme nustatyti reikalavimai netaikomi laivų avarijoms ir incidentams, susijusiems tik su:

1) karo ir su karinių jūrų pajėgų vėliava plaukiojančiais laivais;

2) pritvirtintomis jūrų gręžimo platformomis;

3) vidaus vandenyse eksploatuojamomis plūduriuojančiosiomis priemonėmis ir plūduriuojančiais įrenginiais.

3. Šio įstatymo 2 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta žala aplinkai laikoma didele, kai vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu nustatoma, kad aplinkai padarytas reikšmingas neigiamas poveikis.

4. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyta didelė žala Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančiai jūros ar kranto infrastruktūrai laikomas infrastruktūros objekto (-ų) sunaikinimas, sugadinimas ar reikšmingas jo (jų) veiklos sutrikdymas.

5. Šio įstatymo 2 straipsnio 3 ir 4 dalyse, šio straipsnio 1 dalies 5 punkte ir 21 straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytas asmens sužalojimas laikomas mirtinu, jeigu jį patyręs asmuo miršta per 30 dienų nuo avarijos dienos.

6. Šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje ir šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytas asmens sužalojimas laikomas sunkiu, jeigu jį patyręs asmuo per 7 dienas nuo sužalojimo momento tampa nedarbingas ir šis nedarbingumas tęsiasi ilgiau negu 72 valandas.

7. Šio įstatymo 2 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyti įvykiai, susiję su prie krantinės ar doke esančiu ar prišvartuotu laivu, taip pat su ant kranto dirbančiais darbuotojais, laikomi įvykusiais eksploatuojant laivą, jeigu šie įvykiai susiję su laivo konstrukcijomis ir įranga, laivo įgula, laive galiojančiomis procedūromis, laivo valdymu ir laive vykdyta veikla.

5 straipsnis. Įstatymo taikymas sausumos transporto srityje ir naudojantis lynų kelio įrenginiais

1. Šis įstatymas taikomas atliekant saugos tyrimus dėl geležinkelių avarijų ir incidentų:

1) kurie įvyko Lietuvos Respublikos teritorijoje esančioje visų pločių vėžių geležinkelių infrastruktūroje (toliau – geležinkelių infrastruktūra);

2) kurie įvyko ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, tačiau yra susiję su Lietuvos Respublikoje įsteigta geležinkelio įmone (vežėju) arba riedmenimis, kurie yra įregistruoti arba kurių techninė priežiūra atliekama Lietuvos Respublikoje, arba saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovo sprendimu kitais atvejais.

2. Šis įstatymas taikomas atliekant saugos tyrimus dėl lynų kelio įrenginių avarijų ir incidentų, kurie įvyko Lietuvos Respublikos teritorijoje.

3. Šis įstatymas taikomas atliekant saugos tyrimus dėl kelių transporto priemonių įskaitinių eismo įvykių, kurie įvyko Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4. Šio įstatymo 2 straipsnio 11 ir 13 dalyse nurodyta žala laikoma didele, jeigu saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys iš karto ją įvertina ne mažesne kaip 2 milijonų eurų suma.

5. Šio įstatymo 2 straipsnio 11 ir 13 dalyse nurodyti asmens mirtinas ir sunkus sužalojimai suprantami taip, kaip apibrėžiami Reglamento (ES) Nr. 996/2010 2 straipsnio 5 ir 17 punktuose.

II SKYRIUS

SAUGOS TYRIMAI

6 straipsnis. Saugos tyrimo tikslas

1. Pagal šį įstatymą atliekamų avarijų ir incidentų saugos tyrimų tikslas yra avarijų ir incidentų prevencija oro, vandens ir sausumos transporto srityse, taip pat naudojantis lynų kelio įrenginiais. Saugos tyrimais nesiekama nustatyti kaltės ar atsakomybės.

2. Atliekant saugos tyrimą renkama ir analizuojama visa naudinga informacija apie avariją ar incidentą, nustatomos juos lėmusios ar galėjusios lemti priežastys ir veiksniai, įvertinamos reikalingos priemonės siekiant išvengti kitų tokių avarijų ir incidentų.

7 straipsnis. Saugos tyrimo funkcijos įgyvendinimas

1. Saugos tyrimo funkciją atlieka Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Šiuo tikslu Teisingumo ministerijoje įsteigiamas savarankiškas ir nepriklausomas struktūrinis padalinys, tiesiogiai pavaldus teisingumo ministrui.

2. Teisingumo ministras užtikrina saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio veiklos ir organizacinį nepriklausomumą.

3. Saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui negali būti pavedama atlikti kitų, negu nurodyta šiame įstatyme, uždavinių.

8 straipsnis. Saugos tyrimo nepriklausomumas

1. Saugos tyrimas yra nepriklausomas tyrimas. Saugos tyrimas atliekamas nepriklausomai nuo dėl avarijos ar incidento pradėtų, su jais susijusių administracinių, ikiteisminių ar teisminių procesų.

2. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, profesionalumo principais. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys, įgyvendindamas Reglamente (ES) Nr. 996/2010 nustatytus saugos tyrimų institucijai suteiktus įgaliojimus bei šiame įstatyme jam pavestas funkcijas ir priimdamas sprendimus, yra nepriklausomas.

3. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio organizacinė bei teisinė struktūra ir sprendimų priėmimas nepriklauso nuo institucijų, atsakingų už transporto tinkamumą, sertifikavimą, techninę priežiūrą, licencijavimą, transporto eismo kontrolę ar infrastruktūros naudojimą, mokesčių surinkimo įstaigų, atitikties įvertinimo įstaigų, infrastruktūros valdytojų, transporto įmonių, Europos Sąjungos agentūrų ir nuo jokių kitų trečiųjų šalių, kurių interesai ar uždaviniai gali kirstis su saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniiui pavesta užduotimi ar turėti įtakos jo nešališkumui.

4. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir valstybės pareigūnai, politinės organizacijos, asociacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys neturi teisės saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, daryti jokio politinio, ekonominio, psichologinio, socialinio spaudimo ar kitokio neteisėto poveikio.

5. Siekdami užtikrinti saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio nepriklausomumą ir atliekamų saugos tyrimų patikimumą, šio padalinio valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, atsižvelgdami į šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus, turi vengti interesų konfliktų.

9 straipsnis. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio kompetencija

Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys:

- 1) atlikdamas avarijų ir incidentų, kurie nurodyti šio įstatymo VI skyriuje, saugos tyrimus:
  - a) operatyviai pradeda saugos tyrimą;
  - b) saugos tyrimo veiksmus avarijos ar incidento vietoje atlieka kiek įmanoma greičiau, kad bet kokia avarijos ar incidento paveikta infrastruktūra būtų kuo greičiau atkurta eismui;
  - c) saugos tyrimui atlikti pasitelkia asmenis, turinčius reikiamas specialiąsias kompetencijas ir kvalifikaciją;
  - d) renka ir analizuoja svarbią informaciją, susijusią su avarija ar incidentu;

e) saugo neskelbtiną saugos tyrimo informaciją, nurodytą šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje;

f) jeigu įmanoma, nustato priežastis ir (arba) veiksnius, lėmusius avariją ar incidentą;

g) rengia ir skelbia saugos tyrimų ataskaitas;

2) teikia saugos rekomendacijas ir stebi, kaip jos įgyvendinamos;

3) sistemina ir saugo informaciją, susijusią su avarijomis ir incidentais;

4) kiekvienais metais iki rugsėjo 30 dienos teisingumo ministro nustatyta tvarka viešai skelbia metinę ataskaitą apie praėjusiais metais įvykusias avarijas ir incidentus, atliktus saugos tyrimus, pateiktas saugos rekomendacijas ir veiksmus, kurių buvo imtasi pagal anksčiau pateiktas saugos rekomendacijas;

5) imasi ir kitų saugos užtikrinimo priemonių, jeigu tokios priemonės nepažeidžia teisės aktų reikalavimų ar nedaro neigiamos įtakos įgyvendinant šį įstatymą;

6) rengia su saugos tyrimais susijusių teisės aktų projektus;

7) dalyvauja Europos Sąjungos institucijų ir tarptautinių organizacijų veikloje, susijusioje su saugos tyrimais.

10 straipsnis. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovo kompetencija

1. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas yra valstybės tarnautojas. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas turi turėti inžinerijos mokslų magistro kvalifikacinį laipsnį, įgytą baigus mechanikos inžinerijos, transporto inžinerijos ar aeronautikos inžinerijos studijų krypties studijas, ir ne mažesnę kaip 5 metų darbo stažą oro, vandens ar sausumos transporto saugos srityje.

2. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas yra tiesiogiai atskaitingas teisingumo ministrui.

3. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas:

1) vadovauja saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui;

2) priima sprendimus dėl įvykusių avarijų ir incidentų klasifikacijos;

3) priima sprendimus dėl saugos tyrimo pradėjimo, nepradėjimo, nutraukimo ir atnaujinimo;

4) įvykus avarijai ar incidentui paskiria saugos tyrimo vadovą ir, jeigu reikia, saugos tyrėją (-us);

5) užtikrina saugos tyrimų efektyvų planavimą, organizavimą, koordinavimą, priežiūrą ir vadovavimą jiems;

6) atsako už atliekamų saugos tyrimų kokybę, nepriklausomumą ir nešališkumą;

7) saugos tyrimo metu koordinuoja ryšius su valstybės ir savivaldybių bei kitų valstybių institucijomis ir įstaigomis;

8) teikia informaciją visuomenei apie atliekamus saugos tyrimus;

9) skelbia saugos tyrimų ataskaitas;

10) teikia saugos rekomendacijas;

11) tvirtina saugos tyrimų procedūrų aprašus;

12) užtikrina, kad avarijų ir incidentų saugos tyrimų procedūros atitiktų Lietuvos Respublikos įsipareigojimus pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos ir Tarptautinės jūrų organizacijos standartus bei rekomenduojamą praktiką;

13) koordinuoja tarptautinį bendradarbiavimą saugos tyrimų srityje;

14) priima kitus šiame įstatyme numatytus sprendimus;

15) atsiskaito teisingumo ministrui už saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio veiklą.

11 straipsnis. Teisingumo ministro kompetencija saugos tyrimų srityje

1. Teisingumo ministras:

1) priima teisės aktus dėl saugos tyrimo atlikimo ir organizavimo, ataskaitų ir saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarkos;

2) tvirtina saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio nuostatus ir šio padalinio valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymus;

3) įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina, skiria jiems pašalpas, skiria tarnybines nuobaudas valstybės tarnautojams arba priima sprendimus dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, padaryto darbo pareigų pažeidimo;

4) skiria finansinių ir žmogiškųjų išteklių, užtikrinančių nepriklausomą saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio funkcijų vykdymą;

5) sudaro susitarimus su kitomis institucijomis ir įstaigomis dėl bendradarbiavimo saugos tyrimų srityje;

6) vadovaudamasis šio įstatymo 26 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatomis priima sprendimus dėl neskelbtinos saugos tyrimo informacijos atskleidimo.

2. Teisingumo ministras saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovui, taip pat kitiems šio padalinio valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, negali duoti nurodymų, susijusių su saugos tyrimu, įskaitant sprendimus šį tyrimą atlikti ar jo neatlikti, šį tyrimą nutraukti ar atnaujinti, saugos tyrimo ataskaita ir saugos rekomendacijomis.

III SKYRIUS

SAUGOS TYRIMŲ PERLEIDIMAS IR PERĖMIMAS, DALYVAVIMAS JUOSE IR BENDRADARBIAVIMAS JUOS ATLIEKANT

12 straipsnis. Saugos tyrimo atlikimo perleidimas ir perėmimas

1. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas gali priimti sprendimą perleisti atlikti saugos tyrimą arba jo dalį kitos valstybės saugos tyrimų institucijai, kaip numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus. Tokiu atveju saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas šios valstybės saugos tyrimų institucijai sudaro reikiamas sąlygas atlikti saugos tyrimą arba jo dalį.

2. Jeigu avarija ar incidentas, kurio saugos tyrimą atlieka kitos valstybės saugos tyrimų institucija, patenka į šio įstatymo 3, 4 ir 5 straipsniuose nustatytą taikymo sritį, saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas gali priimti sprendimą iš kitos valstybės saugos tyrimų institucijos perimti atlikti saugos tyrimą arba jo dalį, kaip numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus.

13 straipsnis. Dalyvavimas saugos tyrimuose

1. Jeigu saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio atliekamam saugos tyrimu suinteresuota kita valstybė, šios valstybės saugos tyrimų institucijos atstovas (-ai) turi teisę dalyvauti šiame saugos tyrime, kaip numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus.

2. Jeigu avarija ar incidentas, kurio saugos tyrimą atlieka kitos valstybės saugos tyrimų institucija, patenka į šio įstatymo 3, 4 ir 5 straipsniuose nustatytą taikymo sritį, saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas gali priimti sprendimą šio padalinio valstybės tarnautoją (-us) ir (ar) darbuotoją (-us), dirbantį (-ius) pagal darbo sutartį, skirti kaip atstovą (-us) dalyvauti tokia saugos tyrime, kaip numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus.

14 straipsnis. Bendradarbiavimas atliekant saugos tyrimus

1. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys, atlikdamas saugos tyrimus, bendradarbiauja su kitų valstybių saugos tyrimų institucijomis. Bendradarbiavimas vykdomas laikantis Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus nustatytos tvarkos.

2. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys, atlikdamas saugos tyrimą, gali prašyti kitų valstybių saugos tyrimų institucijų, Europos Sąjungos institucijų ir tarptautinių organizacijų pagalbos, jeigu tai neturi įtakos jo nepriklausomumui.

3. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys kitos valstybės saugos tyrimų institucijos, atsakingos už saugos tyrimą, prašymu gali teikti pagalbą atliekant saugos tyrimą.

15 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų dalyvavimas saugos tyrimuose

1. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas gali prašyti valstybės institucijų ir įstaigų, atsižvelgiant į savo kompetencijos sritis, skirti atstovą (-us) dalyvauti saugos tyrime.

2. Šio straipsnio 1 dalis taikoma ir tais atvejais, kai saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys teikia pagalbą kitos valstybės saugos tyrimų institucijai atliekant saugos tyrimą pagal šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalį.

3. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas atstovas (-ai) eina pareigas valstybės institucijoje ar įstaigoje, jis (jie) institucijos ar įstaigos, kurioje eina pareigas, įgalioto asmens sprendimu gali būti atleidžiamas (-i) nuo tarnybinių pareigų atlikimo laikotarpiui, kol dalyvauja saugos tyrime.

IV SKYRIUS

SAUGOS TYRIMO VADOVO, SAUGOS TYRIME DALYVAUJANČIŲ ASMENŲ STATUSAS IR KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

16 straipsnis. Saugos tyrimo vadovas ir saugos tyrime dalyvaujantys asmenys

1. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas iš saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, saugos tyrimui organizuoti, vykdyti ir kontroliuoti paskiria saugos tyrimo vadovą ir, jeigu reikia, saugos tyrėją (-us), kuris (-ie) turi turėti profesinių žinių, patirties ir būti kompetentingas (-i) toje transporto srityje, kurios avarijos ar incidento saugos tyrimą atlieka.

2. Atsižvelgdamas į avarijos ar incidento sunkumą, sudėtingumą, saugos tyrimui atlikti reikalingas specialiąsias kompetencijas ir kvalifikaciją, saugos tyrimo vadovas gali priimti sprendimą pasitelkti techninių ar specializuotų kompetencijų turinčius asmenis.

3. Saugos tyrimo vadovas gali nušalinti saugos tyrėją ar pagal šio įstatymo 16 straipsnio 2 dalį saugos tyrimui atlikti pasitelktą techninių ar specializuotų kompetencijų turintį asmenį nuo saugos tyrimo:

1) jeigu jis pažeidžia saugos tyrimo atlikimo ir organizavimo, ataskaitų ir saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarką nustatančius teisės aktus;

2) jeigu jis yra patekęs į interesų konfliktą, kuris trukdo atlikti saugos tyrimą.

4. Atlikus saugos tyrimą, saugos tyrimo vadovas saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovui pateikia saugos tyrimo ataskaitą, išvadas dėl avarijos ar incidento priežasčių ir veiksmų ir, jeigu reikia, saugos rekomendacijas.

17 straipsnis. Saugos tyrimo vadovo ir saugos tyrime dalyvaujančių asmenų įgaliojimai

1. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovui paskyrus saugos tyrimo vadovą, saugos tyrimo vadovas turi teisę:

1) patekti į avarijos ar incidento vietą, su avarija ar incidentu susijusias teritorijas ir laivus, riedmenis, lynų kelio įrenginius ar kelių transporto priemones, jų nuolaužas arba konstrukcijas, taip pat apžiūrėti krovinį, įrangą arba jų liekanas, infrastruktūrą, eismo valdymo, kontrolės ir signalizacijos prietaisus;

2) sudaryti įrodymų sąrašą ir imtis reikiamų priemonių, kad įrodymai būtų iš karto surinkti ir būtų atlikta orlaivių, laivų, riedmenų, lynų kelio įrenginių ar kelių transporto priemonių, jų prietaisų ar komponentų, nuolaužų ar liekanų, infrastruktūros arba kitų sudedamųjų dalių ar medžiagų paieška ir surinkimas, taip pat apžiūros ar analizės tikslais juos paimti;

3) reikalauti, kad būtų įvertinti ir ištirti šios dalies 2 punkte nurodyti daiktai, ir laisvai susipažinti su vertinimo arba tyrimo rezultatais;

4) kviesti ir apklausti liudytojus, taip pat reikalauti, kad jie atskleistų informaciją ar pateiktų įrodymus, kurie yra svarbūs atliekant saugos tyrimą;

5) gauti aukų kūnų apžiūros rezultatus ir iš aukų kūnų paimtų ėminių tyrimų rezultatus;

6) reikalauti asmenų, susijusių su laivų, riedmenų, lynų kelio įrenginių ir kelių transporto priemonių ir jų infrastruktūros naudojimu, medicininės apžiūros rezultatų, iš šių asmenų paimtų ėminių tyrimų rezultatų ir su jais susipažinti;

7) gauti visą su avarija ar incidentu susijusią informaciją ir užregistruotus duomenis, tarp jų laivo reiso duomenų registravimo sistemos ar supaprastintos laivo reiso duomenų registravimo sistemos duomenis apie laivą, reisą ir maršrutą, krovinį, įgulą, darbuotojus ar kitus asmenis, objektus, sąlygas ar aplinkybes, juos kopijuoti ir jais naudotis;

8) gauti riedmenyse esančių įrašymo prietaisų ir aparatūros, naudojamų pranešimams žodžiu įrašyti ir signalizacijos bei eismo kontrolės sistemos veiklai registruoti, turinį, jį kopijuoti ir juo naudotis;

9) gauti bet kokią laivo vėliavos valstybės, laivybos bendrovės, laivo savininko ar valdytojo, laivų klasifikavimo bendrovės, laivo techninę priežiūrą vykdančių subjektų ir kitų su

laivo avarija ar incidentu susijusių subjektų, jeigu jie ar jų atstovai yra įsteigti Lietuvos Respublikoje, turimą informaciją ar įrašus;

10) gauti bet kokią geležinkelio įmonių (vežėjų), įmonių, kurios važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, manevravimo paslaugas teikiančių įmonių (toliau kartu – geležinkelio įmonės), geležinkelių infrastruktūros valdytojų, už techninę priežiūrą atsakingų subjektų, sugadinto turto savininkų, gamintojų, kitų asmenų ir subjektų, susijusių su geležinkelių avarija ar incidentu, ir geležinkelių transporto eismo saugos institucijos turimą informaciją ar įrašus;

11) gauti bet kokią lynų kelio įrenginių infrastruktūros valdytojų, ekonominės veiklos vykdytojų, nacionalinės akreditacijos įstaigos, atitikties vertinimo institucijos, už techninę priežiūrą atsakingų subjektų, kitų asmenų ir subjektų, susijusių su lynų kelio įrenginių avarija ar incidentu, ir institucijos, atsakingos už lynų kelio įrenginio leidimo išdavimą, turimą informaciją ar įrašus;

12) gauti bet kokią kelių transporto priemonės savininko, valdytojo, vairuotojo, gamintojo, subjektų, atsakingų už kelių transporto priemonių ir jų sudedamųjų dalių tipo patvirtinimą, techninę apžiūrą, techninę priežiūrą, mokymo organizacijų, institucijų, atsakingų už kelių transportą ir infrastruktūrą, kelių saugumo auditorių, privalomosios transporto priemonių techninės apžiūros įmonių, kitų asmenų ir subjektų, susijusių su kelių transporto įskaitiniu eismo įvykiu, turimą informaciją ar įrašus;

13) prašyti su laivų avarių ar incidentų saugos tyrimu susijusių valstybės institucijų, tarp jų laivybos inspektorių, pakrančių apsaugos tarnybos pareigūnų, laivų eismo tarnybos operatorių, paieškos ir gelbėjimo komandų, laivavedžių arba kito uoste ar jūroje dirbančio personalo, pagalbos.

2. Saugos tyrimo vadovas saugos tyrėjams, pagal šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalį saugos tyrimui atlikti pasitelktiems kitos valstybės saugos tyrimų institucijos atstovams ir pagal šio įstatymo 16 straipsnio 2 dalį saugos tyrimui atlikti pasitelktiems techninių ar specializuotų kompetencijų turintiems asmenims suteikia tiek šio straipsnio 1 dalyje išvardytų teisių, kad jie galėtų veiksmingai dalyvauti saugos tyrime.

3. Saugos tyrime dalyvaujantys asmenys pareigas atlieka nepriklausomai ir vykdo tik saugos tyrimo vadovo nurodymus.

18 straipsnis. Kvalifikacijos tobulinimas

1. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas nustato saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis,

kvalifikacijos tobulinimo tvarką, kuri atitinka tarptautinius standartus ir praktiką ir kurią sudaro 4 etapai:

- 1) pradinis mokymas;
- 2) mokymas darbo vietoje;
- 3) pagrindiniai avarijų ir incidentų saugos tyrimų mokymai;
- 4) išplėstiniai avarijų ir incidentų saugos tyrimo mokymai ir papildomi mokymai.

2. Teisingumo ministerija turi sudaryti sąlygas saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijai tobulinti, o saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, privalo nuolat tobulinti kvalifikaciją saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovo nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

PRANEŠIMAI APIE AVARIJAS IR INCIDENTUS

19 straipsnis. Pranešimas apie avariją ar incidentą

1. Laivo savininkas ar valdytojas arba laivo kapitonas ar jam atstovaujantis fizinis ar juridinis asmuo, Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centras, uostą, kurio akvatorijoje įvyko laivo avarija ar incidentas, valdanti įmonė, vidaus vandens kelio valdytojas, sužinoję apie įvykusią laivo avariją ar incidentą, nedelsdami, ne vėliau kaip per vieną valandą, apie tai praneša saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui.

2. Geležinkelio įmonės, jeigu šių įmonių naudojami riedmenys pateko į geležinkelių avariją ar incidentą, geležinkelių infrastruktūros valdytojai, jeigu šių valdytojų valdomoje geležinkelių infrastruktūroje įvyko geležinkelių avarija ar incidentas, ir geležinkelių transporto eismo saugos institucija, jeigu apie geležinkelių avariją ar incidentą buvo informuota tiesiogiai, sužinoję apie įvykusią geležinkelių avariją ar incidentą, nedelsdami, ne vėliau kaip per vieną valandą, apie tai praneša saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui.

3. Lynų kelio įrenginių infrastruktūros valdytojai, sužinoję apie įvykusią lynų kelio įrenginio avariją ar incidentą, nedelsdami, ne vėliau kaip per vieną valandą, apie tai praneša saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui.

4. Lietuvos policija, gavusi pranešimą apie automobilių kelyje įvykusį kelių transporto priemonės įskaitinį eismo įvykį, kurio metu buvo mirtinai sužalotas bent vienas žmogus, apie tai praneša saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui.

5. Už nepranešimą apie įvykusią avariją ir incidentą, apie kuriuos privaloma pranešti saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui, šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse ir Reglamento

(ES) Nr. 996/2010 9 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka.

6. Gavęs pranešimą apie avariją ar incidentą, saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys, laikydamasis Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus nustatytos tvarkos, nedelsdamas apie tai praneša valstybės institucijoms ir įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Europos Sąjungos institucijoms ir užsienyje veikiančioms institucijoms.

VI SKYRIUS

ĮPAREIGOJIMAS ATLIKTI SAUGOS TYRIMĄ, SAUGOS TYRIMO ATNAUJINIMAS IR NUTRAUKIMAS

20 straipsnis. Įpareigojimas atlikti saugos tyrimą oro transporto srityje

1. Be Reglamento (ES) Nr. 996/2010 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų įpareigojimų, saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys atlieka:

1) eksperimentinės kategorijos orlaivių avarijų, kurių metu buvo mirtinai sužalotas bent vienas asmuo, saugos tyrimus;

2) valstybės orlaivių, išskyrus krašto apsaugai naudojamus orlaivius, avarijų ir incidentų saugos tyrimus. Atliekant valstybės orlaivių avarijų ir incidentų saugos tyrimus taikomos Reglamento (ES) Nr. 996/2010 nuostatos.

2. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys gali nuspręsti atlikti ir kitų eksperimentinės kategorijos orlaivių avarijų ir incidentų saugos tyrimus, jeigu šie saugos tyrimai svarbūs aviacijos saugai.

3. Įvykus civilinio orlaivio ar valstybės orlaivio ir krašto apsaugai naudojamo orlaivio avarijai ar incidentui, saugos tyrimą atlieka saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys, jeigu su Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija nesusitariama kitaip.

21 straipsnis. Įpareigojimas atlikti saugos tyrimą vandens transporto srityje

1. Įvykus laivo avarijai ar incidentui, per 2 mėnesius nuo avarijos ar incidento dienos saugos tyrimų vadovas atlieka preliminarų vertinimą, kurio metu įvertina situaciją ir teikia siūlymą saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovui dėl laivo avarijos ar incidento saugos tyrimo atlikimo tikslingumo. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovui priėmus sprendimą neatlikti sunkios laivo avarijos ar trumpesnio kaip 15 metrų žvejybos laivo labai sunkios avarijos saugos tyrimo, saugos tyrimų vadovas apie tai informuoja Europos Komisiją, nurodydamas tokio sprendimo priežastis.

2. Priimant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sprendimą atsižvelgiama į laivo avarijos ar incidento sunkumą, su laivo avarija ar incidentu susijusio laivo tipą ir (arba) krovinio rūšį, taip pat į galimybes išvengti kitų tokių avarių ar incidentų, kaip nurodoma Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus, jeigu šis saugos tyrimas būtų svarbus laivybos saugai. Nusprendus atlikti laivo avarijos ar incidento saugos tyrimą, jis turi būti pradėtas iš karto, kai tai įmanoma, bet ne vėliau kaip po 2 mėnesių nuo dienos, kai įvyko laivo avarija ar incidentas.

3. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys atlieka labai sunkios laivo avarijos saugos tyrimą, kai:

- 1) laivas plaukioja su Lietuvos valstybės vėliava, nepriklausomai nuo tokios avarijos vietos;
- 2) ši laivo avarija įvyksta Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ar vidaus vandenyse;
- 3) tokios avarijos metu mirtinai sužalojamas Lietuvos Respublikos pilietis, nepriklausomai nuo avarijos vietos ir nuo šių avarių patyrusio laivo ar laivų vėliavos.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti labai sunkios laivo avarijos saugos tyrimą netaikomas:

- 1) kai šios avarijos saugos tyrimą atlieka kitos valstybės saugos tyrimų institucija, vadovaudamasi Tarptautinės jūrų organizacijos nustatytais reikalavimais;
- 2) įvykus labai sunkiai nemechaniniu būdu varomo laivo, tradicinio laivo, pramoginio, mažojo laivo, jeigu šiais laivais nevykdoma prekyba, avarijai, nebent šiuose laivuose būtų įgula ir daugiau kaip 12 keleivių, plukdomų komerciniais tikslais;
- 3) įvykus labai sunkiai trumpesnio kaip 15 metrų žvejybos laivo avarijai.

5. Įvykus laivo ir krašto apsaugai naudojamam laivo avarijai ar incidentui, saugos tyrimą atlieka saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys, jeigu su Krašto apsaugos ministerija nesusitariama kitaip.

6. Šio straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytas žvejybos laivų ilgis suprantamas taip, kaip apibrėžiamas 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1130, kuriuo nustatomos žvejybinių laivų charakteristikos, 2 straipsnyje.

22 straipsnis. Įpareigojimas atlikti saugos tyrimą sausumos transporto srityje ir naudojantis lynų kelio įrenginiais

1. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys privalo atlikti sunkios geležinkelių avarijos saugos tyrimą.

2. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys gali imtis geležinkelių avarijos ar incidento (įskaitant struktūrinių geležinkelių posistemų ar Europos Sąjungos geležinkelių

sistemos sąveikos sudedamųjų dalių techninius gedimus), kurie šiek tiek kitomis sąlygomis būtų galėję sukelti sunkią geležinkelių avariją, saugos tyrimo.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti reikalavimai dėl įpareigojimo atlikti geležinkelių avarijos ar incidento, kurie įvyko Lietuvos Respublikos ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės pasienio ruože arba netoli jo, saugos tyrimą netaikomi, kai saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės saugos tyrimų institucija susitaria, kad šios avarijos ar incidento saugos tyrimą atlieka kitos valstybės saugos tyrimų institucija.

4. Saugos tyrimo vadovas atlieka geležinkelių avarijos ar incidento preliminarų vertinimą ir teikia siūlymą saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovui dėl saugos tyrimo atlikimo tikslingumo. Atliekant preliminarų vertinimą atsižvelgiama į:

- 1) geležinkelių avarijos ar incidento sunkumą;
- 2) tai, ar geležinkelių avarija ar incidentas yra geležinkelių avarijų ar incidentų sekos, susijusios su visa geležinkelių sistema, dalis;
- 3) geležinkelių avarijos ar incidento poveikį riedmenų eismo saugai;
- 4) geležinkelių infrastruktūros valdytojų, geležinkelio įmonių, geležinkelių transporto eismo saugos institucijos ar Europos Sąjungos valstybių narių prašymus.

5. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys privalo atlikti lynų kelio įrenginio sunkios avarijos saugos tyrimą, taip pat gali imtis lynų kelio įrenginio avarijos ir incidento saugos tyrimo, jeigu šis saugos tyrimas svarbus lynų kelio įrenginių saugai.

6. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys atlieka kelių transporto priemonės įskaitinio eismo įvykio saugos tyrimą, jeigu šis saugos tyrimas svarbus kelių transporto saugai.

7. Saugos tyrimų vadovas atlieka įskaitinio eismo įvykio preliminarų vertinimą ir teikia siūlymą saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovui dėl saugos tyrimo atlikimo tikslingumo. Atliekant preliminarų vertinimą atsižvelgiama į:

- 1) kelių transporto priemonės įskaitinio eismo įvykio sunkumą;
- 2) tai, ar kelių transporto priemonės įskaitinis eismo įvykis yra kelių transporto priemonės įskaitinių eismo įvykių sekos, susijusios su visu kelių transportu, dalis;
- 3) kelių transporto priemonės įskaitinio eismo įvykio poveikį kelių transporto eismo saugai;
- 4) subjektų, kurie pagal Saugaus eismo automobilių keliais įstatymą dalyvauja užtikrinant saugias eismo sąlygas keliuose, prašymus.

8. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo pranešimo apie geležinkelių avariją ar incidentą, lynų kelio įrenginio avariją ar incidentą ir kelių transporto priemonės įskaitinį eismo įvykį gavimo dienos nusprendžia, ar pradėti saugos tyrimą.

23 straipsnis. Saugos tyrimo atnaujinimas ir nutraukimas

1. Atsiradus naujų svarbių faktų ar aplinkybių, kurie gali turėti įtakos transporto saugai, saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas gali nuspręsti atlikti saugos tyrimą arba atnaujinti nutrauktą arba atliktą saugos tyrimą.

2. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas gali nutraukti pradėtą saugos tyrimą, kuris nėra privalomas pagal šio įstatymo 20, 21 ar 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus, jeigu iš saugos tyrimo metu gautos informacijos paaiškėja, kad saugos tyrimas nėra svarbus transporto saugai.

VII SKYRIUS**ĮRODYMŲ SAUGOJIMAS IR TYRIMŲ KOORDINAVIMAS****24 straipsnis. Įrodymų saugojimas**

1. Kol atvyksta saugos tyrimo vadovas ir (ar) saugos tyrėjas (-ai), laivo ar geležinkelių avarijos ir incidento vietoje įrodymai turi būti neliečiami ir nejudinami, draudžiama ten imti ėminius, judinti laivą ar riedmenis ir jų infrastruktūros įrangą, jų dalis ar nuolaužas, išskyrus atvejus, kai tai būtina siekiant užtikrinti neatidėliotinos pagalbos kilus pavojui asmenų gyvybei, sveikatai ar turtui suteikimą bei įrodymų apsaugą ir kai būtina konsultuojantis su saugos tyrimus atliekančiu struktūriniu padaliniu.

2. Su avarija ar incidentu susiję asmenys imasi reikiamų veiksmų, kad išsaugotų su avarija ar incidentu susijusius įrodymus, dokumentus, medžiagą ir įrašus ir užkirstų kelią bet kokiam šios informacijos perrašymui ar kitokiam pakeitimui.

3. Avarijos ar incidento vietoje esantys įrodymai paimami ir saugomi vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais įrodymų rinkimą ir saugojimą, institucijų ir įstaigų, nurodytų šio įstatymo 25 straipsnio 4 dalyje, sudarytais susitarimais dėl bendradarbiavimo saugos tyrimų srityje.

25 straipsnis. Tyrimų koordinavimas

1. Jeigu pradedamas avarijos ar incidento ikiteisminis tyrimas, institucija, vykdanči ikiteisminį tyrimą, apie tai praneša saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui.

2. Kai saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys ketina atlikti ekspertizę ar analizę, kurios metu gali būti pakeisti ar sunaikinti daiktiniai įrodymai, saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys turi gauti išankstinę institucijos, vykdančios ikiteisminį tyrimą, sutikimą. Jeigu toks sutikimas negaunamas per 2 savaites nuo prašymo pateikimo dienos, saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys gali atlikti reikiamą ekspertizę ir analizę.

3. Institucijos, vykdančios ikiteisminį tyrimą, bendradarbiauja su saugos tyrimus atliekančiu struktūriniu padaliniu ir suteikia jam galimybę gauti turimus įrodymus ir informaciją.

4. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys, institucijos, vykdančios ikiteisminį tyrimą, valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, eismo saugos institucija ir kitos institucijos, kurios dalyvauja su avarijos ar incidento saugos tyrimu susijusioje veikloje, tarpusavyje bendradarbiauja ir keičiasi informacija.

VIII SKYRIUS

NESKELBTINA SAUGOS TYRIMO INFORMACIJA IR KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS

26 straipsnis. Neskelbtina saugos tyrimo informacija

1. Neskelbiama ir tik saugos tyrimo tikslais naudojama informacija:

- 1) saugos tyrimo metu iš asmenų surinkti parodymai;
- 2) informacija, kurioje nurodoma asmenų, davusių parodymus atliekant saugos tyrimą, tapatybė;
- 3) saugos tyrimo metu surinkta informacija apie asmenis, įskaitant informaciją apie asmenų sveikatą;
- 4) saugos tyrimo medžiaga, tokia kaip pastabos, juodraščiai, saugos tyrėjų pateiktos nuomonės;
- 5) Europos Sąjungos teisės aktuose arba pagal Lietuvos Respublikai privalomus tarptautinius įsipareigojimus nustatyta tvarka saugos tyrėjų iš kitų valstybių pateikta informacija ir įrodymai;
- 6) saugos tyrimo ataskaitų ir tarpinių pranešimų projektai;
- 7) laivuose, geležinkelių riedmenyse ir (ar) jų eismo valdymo tarnybų padaryti pokalbių, vaizdo ir duomenų įrašai, užtikrinant, kad informacija, nesusijusi su saugos tyrimu, ypač informacija, susijusi su asmens privatumu, yra tinkamai saugoma.

2. Teisingumo ministras gali nuspręsti, kad nauda, gauta atskleidus šio straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) Nr. 996/2010 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą neskelbtiną saugos tyrimo informaciją dėl bet kokių kitų teisėtų priežasčių, viršija neigiamą poveikį, kurį neskelbtinos saugos informacijos atskleidimas vidaus ir tarptautiniu mastu gali padaryti atliekamam ar bet kuriam būsimam saugos tyrimui, ir priimti sprendimą dėl šios informacijos atskleidimo.

3. Priimdamas sprendimą dėl šio straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) Nr. 996/2010 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos neskelbtinos saugos tyrimo informacijos atskleidimo teisingumo ministras turi nustatyti ir įvertinti:

- 1) neskelbtinos saugos tyrimo informacijos tikslą;
- 2) numatomą neskelbtinos saugos tyrimo informacijos naudojimo tikslą;
- 3) ar atskleidus arba panaudojus neskelbtiną saugos tyrimo informaciją nebus pakenkta asmens arba organizacijos teisėms ar interesams;
- 4) ar asmuo arba organizacija, su kuriais susijusi neskelbtina saugos tyrimo informacija, sutinka, kad tokia informacija būtų atskleista;
- 5) ar bus užtikrinta atskleistos neskelbtinos saugos tyrimo informacijos apsauga;
- 6) ar neskelbtina saugos tyrimo informacija yra arba gali būti neidentifikuota ar apibendrinta;
- 7) ar yra skubus poreikis susipažinti su neskelbtina saugos tyrimo informacija, kad būtų išvengta rimto pavojaus asmenų sveikatai ar gyvybei;
- 8) ar neskelbtina saugos tyrimo informacija yra įslaptinta informacija, žymima slaptumo žymomis „Slaptai“ ir „Riboto naudojimo“;
- 9) ar neskelbtinoje saugos tyrimo informacijoje nurodoma, kad avariją ar incidentą galėjo sukelti veiksmas ar neveikimas, laikytinas dideliu aplaidumu, tyčiniu nusižengimu arba padarytas turint nusikalstamų ketinimų;
- 10) ar neskelbtinos saugos tyrimo informacijos atskleidimas neturės neigiamo poveikio atliekamam ikiteisminiam tyrimui.

27 straipsnis. Konfidencialumo užtikrinimas

1. Saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, privalo saugoti valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę ar kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, saugos tyrimo metu gautą neskelbtiną saugos tyrimo informaciją, taip pat bet kokią kitą konfidencialią informaciją, kurią jie sužinojo atlikdami savo užduotis arba naudodamiesi savo įgaliojimais. Ši pareiga išlieka ir pasibaigus jų tarnybos (darbo) santykiams.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytą konfidencialumo užtikrinimo pareigą taip pat turi pagal šio įstatymo 16 straipsnio 2 dalį saugos tyrimui atlikti pasitelkti techninių ar specializuotų kompetencijų turintys asmenys. Šie asmenys raštu įsipareigoja saugoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos atskleidimas užtraukia administracinę atsakomybę.

4. Iš saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, taip pat pagal šio įstatymo 16 straipsnio 2 dalį saugos tyrimui atlikti pasitelktų techninių ar specializuotų kompetencijų turinčių asmenų, net ir pasibaigus jų tarnybos

(darbo) santykiams, negali būti reikalaujama duoti parodymų jokiame administraciniame, ikiteisminiame arba teisiniame procese, vykstančiame dėl avarijos ar incidento.

IX SKYRIUS

SAUGOS TYRIMO ATASKAITA IR JOS PATEIKIMAS

28 straipsnis. Saugos tyrimo ataskaita

1. Kiekvienas saugos tyrimas užbaigiamas parengiant saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio interneto svetainėje viešai skelbiamą saugos tyrimo ataskaitą, kurią pasirašo saugos tyrimo vadovas ir tvirtina saugos tyrimus atliekančio struktūrinio padalinio vadovas.

2. Saugos tyrimo ataskaitoje pateikiama avarijos ar incidento faktinė informacija, faktinės informacijos analizė, išvados ir, jeigu įmanoma, priežastys ir (ar) veiksniai, dėl kurių įvyko ar galėjo įvykti avarija ar incidentas, ir, jeigu reikia, saugos rekomendacijos.

3. Saugos tyrimo ataskaitoje užtikrinamas visų į avariją ar incidentą patekusių asmenų anonimiškumas.

4. Šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nurodyta neskelbtina saugos tyrimo informacija įtraukiama į saugos tyrimo ataskaitą tik tuo atveju, jeigu ji svarbi avarijos ar incidento analizei. Su analize nesusijusi informacija ar jos dalys saugos tyrimo ataskaitoje neatskleidžiamos.

29 straipsnis. Saugos tyrimo ataskaitos pateikimas

1. Prieš saugos tyrimus atliekančiam struktūriniui padaliniui viešai paskelbiant saugos tyrimo ataskaitą, su avarija ar incidentu susijusiems asmenims ir asmenims, kuriems saugos tyrimo ataskaitos paskelbimas gali turėti įtakos, suteikiama teisė pateikti pastabas dėl saugos tyrimo ataskaitos projekto.

2. Su avarija ar incidentu susiję asmenys ir asmenys, kuriems saugos tyrimo ataskaitos paskelbimas gali turėti įtakos, gali raštu pateikti pastabas per saugos tyrimo vadovo nustatytą, ne trumpesnę kaip 10 ir ne ilgesnę kaip 60 kalendorinių dienų, terminą.

3. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys įvertina iš su avarija ar incidentu susijusių asmenų ir asmenų, kuriems saugos tyrimo ataskaitos paskelbimas gali turėti įtakos, gautas pastabas ir, jeigu į jas atsižvelgia, papildo saugos tyrimo ataskaitą.

4. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys parengia galutinę saugos tyrimo ataskaitą ir ją paskelbia viešai per įmanomą trumpiausią laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo avarijos ar incidento dienos.

5. Jeigu dėl avarijos ar incidento sunkumo ir sudėtingumo saugos tyrimo ataskaitos per 12 mėnesių paskelbti neįmanoma, saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys tarpinį pranešimą po avarijos arba incidento skelbia bent kartą per 12 mėnesių nuo avarijos ar incidento

dienos ir jame išsamiai aprašo saugos tyrimo eigą ir visus iškeltus saugos tyrimo klausimus. Saugos tyrimo ataskaita turi būti paskelbta ne vėliau kaip per 4 metus nuo avarijos ar incidento dienos.

6. Saugos tyrimo ataskaita viešai skelbiama siekiant užkirsti kelią kitoms avarijoms ir incidentams. Saugos tyrimo ataskaita ir atskiros jos dalys negali būti naudojamos kaip įrodymas administraciniame, ikiteisminiame arba teisiniame procese.

X SKYRIUS

SAUGOS REKOMENDACIJOS IR VEIKSMAI JAS GAVUS

30 straipsnis. Saugos rekomendacijos

1. Bet kuriuo saugos tyrimo etapu saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys gali teikti saugos rekomendacijas, kurios padėtų sustiprinti transporto saugą ir užkirsti kelią kitoms avarijoms ir incidentams.

2. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys saugos rekomendacijas taip pat gali teikti remdamasis kelių saugos tyrimų ar bet kurios kitos veiklos, atliktos nagrinėjant ar analizuojant su transporto sauga susijusią informaciją, analize ar abstrakčia duomenų analize.

3. Saugos rekomendacijos skirtos tinkamų kompetencijų joms įgyvendinti turintiems subjektams: orlaivio, laivo, riedmenų, lynų kelio įrenginio ar kelių transporto priemonės savininkams, valdytojams, projektuotojams, gamintojams, nacionalinėms ir užsienio valstybių institucijoms, atliekančioms eismo kontrolės, priežiūros, infrastruktūros valdymo, paieškos ir gelbėjimo funkcijas, Europos Sąjungos institucijoms ir tarptautinėms organizacijoms ir kt.

4. Saugos rekomendacijomis nėra nustatomi ar įvardijami kalti ar atsakingi už avariją ar incidentą asmenys.

31 straipsnis. Veiksmai gavus saugos rekomendacijas

1. Saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui pateikus saugos rekomendaciją saugos rekomendacijos gavėjui, saugos rekomendacijos gavėjas patvirtina, kad ją gavo, ir per 90 kalendorinių dienų nuo saugos rekomendacijos gavimo dienos raštu praneša saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui, kokių veiksmų imtasi ar ketinama imtis saugos rekomendacijai įgyvendinti ir, jeigu reikia, kiek laiko prireiks jiems užbaigti, o jeigu nesiimama jokių veiksmų, nurodo to priežastis.

2. Per 60 kalendorinių dienų nuo saugos rekomendacijos gavėjo atsakymo gavimo dienos saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys praneša saugos rekomendacijos gavėjui, ar jo veiksmai saugos rekomendacijai įgyvendinti tinkami, ir pateikia pagrįstą nuomonę, jeigu nesutinka su saugos rekomendacijos gavėjo sprendimu nesiimti jokių veiksmų.

3. Saugos rekomendacijos gavėjas, įgyvendindamas saugos rekomendacijoje pateiktus siūlymus (kol jie bus įgyvendinti), ne rečiau kaip vieną kartą per metus nuo saugos rekomendacijos gavimo dienos saugos tyrimus atliekančiam struktūriniam padaliniui parengia ataskaitą apie veiksmus, kurių ėmėsi ar ketina imtis saugos rekomendacijai įgyvendinti.

4. Saugos tyrimus atliekantis struktūrinis padalinys stebi, kaip įgyvendinamos pateiktos saugos rekomendacijos.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis. Saugos tyrimo bylų saugojimas ir atsakomybė už šio įstatymo reikalavimų pažeidimus

1. Saugos tyrimų bylos turi būti saugomos ir archyvuojamos taip, kad būtų užtikrinta šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nurodytos neskelbtinos saugos tyrimo informacijos apsauga.

2. Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Administracinių nusižengimų kodekso arba Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka.

33 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

2. Teisingumo ministras ir susisiekimo ministras iki 2024 m. gruodžio 20 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Teisingumo ministro paskirtų orlaivių avarijų ir incidentų tyrimų vadovo, laivų avarijų ir incidentų tyrimų vadovo ir geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ir riktų tyrimų vadovo iki 2024 m. gruodžio 31 d. pradėti avarijų ir incidentų saugos tyrimai baigiami atlikti šio įstatymo nustatyta tvarka.

4. Kituose teisės aktuose vartojamą sąvoką „geležinkelių transporto katastrofa“ atitinka sąvoka „sunki geležinkelių avarija“, sąvoką „geležinkelių transporto eismo įvykis“ atitinka sąvoka „geležinkelių avarija“, sąvoką „geležinkelių transporto riktas“ atitinka sąvoka „geležinkelių incidentas“.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/18/EB, nustatanti pagrindinius principus, taikomus avarijų jūrų transporto sektoriuje tyrimui, ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 1999/35/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/59/EB.

2. 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139.

3. 2011 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1286/2011, kuriuo priimama bendroji jūrų laivų avarijų ir incidentų tyrimo metodika.

4. 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/1530.

5. 2019 m. liepos 1 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/1128 dėl prieigos prie saugos rekomendacijų ir su jomis susijusių atsakymų, laikomų Europos centrinėje saugykloje, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2012/780/ES.

6. 2020 m. balandžio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/572 dėl geležinkelių avarijų ir incidentų tyrimo ataskaitų struktūros, kurios turi būti laikomasi.
